

Pelkosenniemen kunnan lausunto Lapin hyvinvointialueen palveluverkon muutosten valmistelua varten

1. Oppilashuollon kuraattori- ja psykologipalvelut

- Muutoksessa tulee huomioida, että oppilailla säilyvät tutut ja turvalliset työntekijät
- Huomioitava, että myös pienet koulut saavat säännölliset ennalta sovitut palvelut jatkossakin

2. Vammaisten palvelut

- Tulee taata vammaisten turvallinen asuminen laitoshoidon purettuina
- Pyydetään kiinnittämään huomioita vammaisten määrään alueella.
- Pyydetään tarkentamaan tarkoitetaan vaativan moniammatillisen tuen yksikön sisältöä, jotta tulee varmuus, että tämä yksikkö takaa turvallisen asumisen jatkossa.

3. Vanhusten palvelut

- Laitoshoidon ja ympärivuorokautisen asumisen purkaminen
  - Tulee taata, että vanhukset saavat asuntoja ympärivuorokautisen asumisen paikkoja vähennettäessä.
  - Huomiota on kiinnitettävä paikkakuntien vapailla markkinoilla tai kunnalla olevien asuntojen määrään, sillä uudet asunnot eivät rakennu hetkessä.
  - Pyydetään selventämään uuden konseptin tuotteet, jotta kunta voi ottaa kantaa niihin ja niiden riittävyyteen palvelukonseptissa.
  - Kunta kantaa huolta kotiin vietävistä 24/7 palveluiden kattavuudesta.
  - Vuodeosasto suljettiin jo alku kesällä ja kotisairaala aloittaa vasta 1.10., kunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota nivelvaiheisiin, jotta palvelut turvataan kuntiemme asukkaille

4. Päivystykselliset palvelut

- Päivystyksellisten palveluiden siirtyminen kauemmas vaatii KELA-takseja. Kunta pyytää kiinnittämään huomioita kuljetusten onnistumiseen.
- Kaksi sairaalaa ja niiden tehtävän jako lisää myös välimatkoja ja kyydin tarvetta. Pyydetään kiinnittämään huomiota matka-aikoihin ja kuljetusten saatavuuteen.

5. Henkilökunta

- Henkilökunta siirretään toisiin tehtäviin toisiin kuntiin, jolloin todennäköisyys henkilön paikkakunnalta pois muuttoon lisääntyy ja kunnat menettävät palveluiden lisäksi myös verotuloja. Kunnan elinvoiman kannalta on tärkeää, että kunnassa on asukkaita ja verotuloja.

Kunnanhallitus yhtyy Pelkosenniemen kunnan vanhus- ja vammaisneuvoston laatimaan kannanottoon:

Lapin hyvinvointialueen palvelustrategiassa on asetettu yhdeksi tavoitteeksi palvelurakenteen keventäminen vaikuttavasti. Vaikuttavuutta on arvioitu ensisijaisesti talouden kannalta, mistä osoituksena aluevaltuuston keväällä 2024 hyväksymä sopeutusohjelma. Miten arvioidaan jatkossa vaikutuksia asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointiin ja miten heidät osallistetaan vaikutusten arviointiin?

Pelkosenniemellä palvelurakennetta kevennetään merkittävästi, kun vuodeosasto on jo lakkautettu ja asumispalveluyksikkö Onnelan ympärivuorokautisten asumispaikkojen määrä vähenee 7:llä ja tilalle tulee 4 yhteisöllisen asumisen paikkaa. Tässä tilanteessa keskeiseksi tulee ikäihmisten selviytyminen omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Tässä tarvitaan toimivaa rajapintayhteistyötä Laphan ja kunnan kesken mm arjessa tarvittavien apuvälineiden, asunnon muutostöiden ja asumisen ylläpidon osalta. Asukaspaneelin suosituksen mukaan pitäisi ikääntyneen kodissa tehdä turvallisuuskartoitus, jossa käydään läpi ihmisen fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus ja kartoitetaan sekä sisä- että ulkotilojen turvallisuus. Iäkkään omassa talossaan asuvan henkilön kunto ja terveys voi heikentyä yllättäen nopeastikin ja tällöin pitää järjestyä sopiva asumismuoto omasta kunnasta ilman viivytyksiä. Laphan ja kunnan välistä yhteistyötä tarvitaan myös vammaisille ja ikäihmisille kirkonkylällä olevien kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen remontointiin. Mikäli ikääntynyt joutuu muuttamaan kauas omasta lähipiiristään, se ei ole hänen sosiaalisen turvallisuutensa ja psyykkisen hyvinvointinsa kannalta eduksi ja voi jopa pidemmän päälle lisätä hoitokustannuksia.

Hyvinvointialueen tavoitteena on myös palveluverkoston uusiutuminen ja joustavoittaminen asiakastarpeiden ja niiden muutosten mukaan lähipalveluiden ollessa keskeisenä periaatteena. Palvelujen karsiminen ja keskittäminen kuitenkin väistämättä vähentää lähipalveluja Pelkosenniemellä, mm. kuvantamispalvelua ei jatkossa Pelkosenniemellä ole. Tämä merkitsee n. 400 potilaskäyntiä muuhun kuntaan. Tämä myös vaikeuttaa lääkärin vastaanotto toimintaa, kun mahdollista diagnoosia ei pystytä tekemään samalla käyntikerralla.